

enCAT

CONNECTA'T
AL CATALÀ

El joc ens acosta als altres, fomenta la creativitat i activa la imaginació. I fer-ho en català ens ajuda a...

- millorar la competència lingüística
- practicar la varietat més col·loquial de la llengua
- fomentar-ne l'ús.

Vols conèixer l'oferta de jocs en català que hi ha a Cerdanyola?

Entra a www.cpnl.cat/jocs/catalog

Pots trobar-los en aquests establiments:

- **Abacus**
Plaça Cívica, s/n
93 586 45 29
- **Galeries Torras**
Av. Catalunya, 8
93 580 82 62
- **Joguines Dubà**
Ctra. de Barcelona, 125
93 580 84 67
- **Joguines Pardo**
C. Sant Ramon, 99
936917452
- **Juguetos**
Av. Catalunya, 39
930 17 24 87
- **L'Escola**
C. Altimira, 22-26
93 691 43 51
- **Llibreria Casanovas**
C. Fontetes, 25
93 692 35 21
- **Llibreria L'Aranya**
C. Santa Anna, 1
93 580 95 35
- **Llibreria Lilliput**
C. Sant Ramon, 126
93 515 01 80
- **Llibreria Torrent**
C. Torrent, 1
935805238

Les paraules dels jocs

Palmira Freixa

La pandèmia que ens ha tocat viure ens fa valorar més que mai com i on passem el temps lliure. Si a més volem revertir les hores que petits i grans dediquem a les pantalles, ens adonarem que és un bon moment per recuperar els jocs tradicionals, que potser teníem oblidats. Els jocs tradicionals, en català, com en totes les llengües, tenen un vocabulari ric i expressiu: paraules, expressions, cançons i rimes que es transmeten

de generació en generació i que cal preservar perquè conformen la tradició cultural a través de l'oralitat. Si pensem en els anomenats jocs de falda per a infants, ens venen a la memòria mots expressius com **tat**, **cucut** o d'altres com el **ralet-ralet**, l'**arri arri tatantet**, el **ball manetes**... Són jocs que aconseguen centrar l'atenció de la criatura

a través de cantarelles i onomatopeies que impliquen repetició i ritme. Quan els nens són més grans, ens trobem amb jocs que consisteixen a moure's, a córrer, a saltar i a amagar-se. Tots hem jugat a l'**un, dos, tres pica-paret**, a la **gallina cega**, al **cavallfort**, a **fet i amagar** (o **cuit i amagar**) o a la **xarranca**. Fins i tot ens podem trobar amb mots amb una gran sinonímia geogràfica, com les **tombarelles**, que també se'n diu **capitombes**, **capbussetes**, **capgirells**, **capissons**, **figueretes**, **xurumbelles**. Trieu la que més us agradi i a jugar!

FONT: *Joc de jocs*. CPNL

Les primeres llengües del Jofre

Oriol Vaqué Sánchez

Quan un infant comença a parlar, no passa de la nit al dia d'un mutisme beatífic ple de somriures i somiquejos, de rialletes i plors, al'eclosió d'una parla fluida, ben articulada, amb tots els pronoms febles i les conjugacions irregulars. Aprendre a parlar és un llarg caminet de ziga-zagues maldestres, un viarany misteriós que empeny, d'una manera lenta però constant, sempre endavant, perquè les paraules trobades, com pedretes que marquen un trajecte, assenyalen cap a nous mots.

A l'inici de l'adquisició del llenguatge, del procés pausat d'intercomprensió i comunicació lingüístiques, la criatura entén més del que pot expressar, comprèn paraules i frases abans de poderles reproduir o formular espontàniament. I, quan co-mença a fer-ho, recorre a mecanismes de producció simplificada (repeticions sil·làbiques, assimilacions consonàntiques, reduccions vocàliques, etc.).

El Jofre, que va fer l'any i mig al gener, d'uns mesos ençà, va ampliant el seu vocabulari català propi aplicant aquests mecanismes: *lala* ('elefant'), *aba* ('aigua'), *bupa* ('lluna'), *vabo* ('lavabo'), *tita* ('petita'), *oa* ('poma'), *pa* ('apagar [el llum]'), *titi* ('pipi'), etc. També sap fer algunes onomatopeies de crits d'animals, a mig camí entre la reproducció d'un so i la formulació d'una paraula: *aaauuu* (miol), *ihà-ihà* (bram de l'ase), *hiihiihi* (renill), *qua-qua* (cloqueig de l'ànec), etc.

Però el Jofre, paral·lelament, està aprenent una altra llengua, per a la qual no necessita combinar vuit vocals i una vintena de consonants, sinó moviment, configuració i localització de les mans, una llengua que també és pròpia de la nostra terra: la llengua de signes catalana (LSC). Tot movent ditets i manetes, sap fer els signes de 'bon profit', 'dofí', 'tauró', 'papallona', 'pop', 'soroll', 'formatge', 'oliva', 'sirena', 'caca', 'avió', 'a poc a poc', 'caure', 'picar' i un creixent etcètera. La producció és aproximada, primerenca, com passa amb la llengua oral, però la correspondència entre el signe i el referent és innegable. El Jofre empra l'LSC per acompanyar les cançons o la lectura de contes, per demanar un menjar que li ve de gust, per avisar que sent sorolls, entre altres coses. I entén perfectament (o quasi) frases signades, que ha après a escoltar amb els ulls.

L'LSLSC ofereix un sistema lingüístic vigent i consolidat, un lèxic complet, una morfosintaxi ben estructurada, i és una de les llengües oficials de Catalunya, un patrimoni que hem de preservar, no tan sols per contribuir a fer que els infants sords puguin accedir plenament al llenguatge des que neixen, sinó també com a possible eina d'aprenentatge lingüístic entre tots els nens i nenes, que la poden adquirir simultàniament amb la llengua oral (o més precoçment i tot) i des d'una indiscutible dimensió lúdica. I és que el Jofre gaudeix d'allò més modelant frases amb els dits, fent mans i màniques per expressar-se.